

Archeologienota met beperkte samenstelling

Gent, Kuhlmannkaai aanpassing
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Interpretatie en archeologische verwachting	2
2.2	Impactbepaling.....	2
2.3	Bepalingen van de maatregelen	3
2.3.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.3.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek.....	4

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Gent, Kuhlmannkaai
Ligging	Kuhlmannkaai, deelgemeente Desteldonk, stad Gent, provincie Oost-Vlaanderen
Kadaster	Evergem, Afdeling 4, Sectie A, Percelen 13N3, 13M4 Zelzate, Afdeling 1, Sectie D, Percelen 568/3, 568K, 568H, 568/2 Gent, Afdeling 14, Sectie X, Percelen 660V, 660Y, 48T3, 48G6
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2025-0425
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2025E137)
Bewaarplaats archief	Zwarte Doos Gent

Actoren

Auteur	Ann-Sophie De Witte
Betrokken actoren	N.v.t.
Betrokken derden	N.v.t.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	254.434 m ²
Kartering gewestplan	Bufferzone (koppelingsgebied K1/type 1) (code 0610) Bedrijvenzone (gebied voor zeehaven- en watergebonden bedrijven) (code 1044)

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹, tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Interpretatie en archeologische verwachting

Aangezien bij aanvang van de opmaak van de archeologienota snel duidelijk werd dat binnen het onderzoeksterrein met hoge waarschijnlijkheid geen concrete archeologische sites of ensembles zouden geraakt worden, werd voor deze situatie een *Archeologienota met Beperkte Samenstelling* opgesteld. Het onderzoeksterrein betreft namelijk een voormalige industriële site die als Brownfieldconvenant is opgenomen en waar in een recent verleden grondige saneringswerken plaatsvonden. Voor bepaalde verstoringen werd de bodem tot 3 à 4 m diep afgegraven. Op de bodemkaart staat het terrein bovendien gekarteerd als bebouwde zone, omringd door zones die gekarteerd zijn als opgehoogd of vergraven. Daarnaast toont het Digitaal Hoogtemodel eveneens een duidelijke kunstmatige ophoging van het terrein. De ophoging van het terrein (2 tot 3 m) en bodemsaneringen/afgravingen van het terrein (3 tot 4 m) zijn van dergelijke omvang dat de kans bijzonder groot is dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed grotendeels of geheel vernield is. De kans dat binnen het plangebied nog archeologische waarden aanwezig zijn, is bijgevolg zeer beperkt.

Omwille van de historische verontreiniging van het terrein is het technisch ook moeilijk haalbaar om archeologisch vervolgonderzoek mét ingreep in de bodem uit te voeren. Graafwerken in de vervuilde lagen vormen een risico voor de volksgezondheid. Risicobeperkende maatregelen voor het archeologisch vervolgonderzoek zijn mogelijk, maar rekening houdend met de lage kans op aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sites onder de ophogingslagen, is een archeologisch vervolgonderzoek niet aangewezen.

2.2 Impactbepaling

Bij de uitvoering van de geplande werken zullen verschillende ingrepen plaatsvinden met elk een aparte verstoring. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de verstoringdiepte en oppervlakte van iedere ingreep. Bij deze impactanalyse dient bovendien rekening gehouden te worden met een buffer van 20 cm bovenop de geplande ingreep. Het is namelijk waarschijnlijk dat de ondergrond onmiddellijk onder de geplande werken eveneens in enige mate geroerd zal worden bij de uitvoering van deze werken door impact van werfverkeer, weersinvloed, drukverschillen, verschil in waterhuishouding en dergelijke meer.

Samengevat zijn volgende geplande bodemingrepen potentieel destructief voor mogelijk aanwezig archeologisch erfgoed in het bodembestand:

INGREEP	OPPERVLAKTE	MAX. DIEPTE
ONTWATERINGSBEKKENS	7.000 m ² (3x) 6.600 m ² (2x) 6.228 m ² (1x)	2,2 m
WATERBEKKEN/-BUFFER	4.270 m ²	3,5 m
VERHARDING WATERZUIVERING	1.251 m ²	0,4 m

BEKKENS WATERZUIVERING	360 m ²	3 m
BIO LOODS	6.600 m ²	Ca. 1,5 m - 2 m
FC LOODS	5.000 m ²	Ca. 1,5 m - 2 m
WORKSHOP/LABO	562 m ²	Ca. 1,5 m - 2 m
STEENSLAGVERHARDING	42.413 m ²	0,1 m
BETON-/ASFALTVERHARDING	32.671 m ²	0,4 m
BUFFERBEKKEN REGENWATER	360 m ²	3 m
INFILTRATIEZONE BIJ LOODSEN	1.129 m ²	1,3 m
INFILTRATIEZONE BIJ KETENCOMPLEX	210 m ²	1,3 m
GELUIDSBERMEN	±11.300 m ³	Ophoging tot + 15,5 m TAW

2.3 Bepalingen van de maatregelen

2.3.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Bij de confrontatie van de geplande werken met de archeologische voorkennis van het plangebied komt men tot een eenduidige conclusie. De verwachting binnen het plangebied is zeer laag in te schatten. Dit is vooral te wijten aan de ontwikkelingen die gebeurd zijn op de terreinen in de 20ste en 21ste eeuw. In het begin van de 20ste eeuw zijn de percelen binnen het plangebied volop in ontwikkeling gebracht als fabriekssite. Het fabrieksterrein breidde uit tot in 2000-2003. Daarna raakte de fabriekssite buiten gebruik en werd het terrein stelselmatig geruimd in het kader van een sanering. Op basis van gegevens van OVAM is het hele terrein aan de Kuhlmannskaai zwaar verontreinigd in de bodem en het grondwater. Voor bepaalde sanering worden de bodem meters diep afgegraven. Het uitbouwen van de fabriekssite, de afbraak en de sanering ervan zullen voor een grote verstoring van het bodemprofiel gezorgd hebben. Het is met hoge waarschijnlijkheid aan te nemen dat de bovenste grondlagen (tot ca. 3 à 4 m onder maaiveld en mogelijk dieper) en dus eventueel aanwezige archeologische waarden niet bewaard zijn gebleven. Binnen het plangebied is ook sprake van een antropogene ophoging van het terrein, zoals te zien op de DHM.

Op basis van de vergelijking van de resultaten van het bureauonderzoek met de geplande werken blijkt dat de geplande bodemingrepen zich hoofdzakelijk voordoen binnen de laag van de historische

ophoging/afgraving. De geplande bodemingrepen vormen dus geen bedreiging voor het mogelijk nog aanwezig archeologisch erfgoed. Binnen het plangebied is bovendien nog een restverontreiniging aanwezig. Er geldt dus een zeer laag potentieel op kennisvermeerdering.

2.3.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

De ophoging van het terrein (2 tot 3 m) en bodemsaneringen/afgravingen van het terrein (3 tot 4 m) zijn van dergelijke omvang dat de kans bijzonder groot is dat het mogelijk aanwezig archeologisch erfgoed gedeeltelijk of geheel vernield is. Er is met hoge waarschijnlijkheid aan te nemen dat eventueel aanwezige archeologische waarden niet bewaard zijn gebleven. Er is dus voldoende informatie over het feit dat een archeologische site afwezig is (Figuur 16). Alle elementen in beschouwing genomen, kan worden aangetoond dat de geplande werken geen kenniswinst zullen hebben. Gezien de impact van de werken en de historische voorkennis van het onderzoeksgebied, wordt geen verder archeologisch onderzoek aanbevolen.